

WARSZAWSKI
UNIwersytet
MEDYCZNY

KATEDRA I KLINIKA NEFROLOGII, DIALIZOTERAPII
I CHOROÓB WEWNĘTRZNYCH

Warszawa 2023.08.06

Ocena rozprawy doktorskiej

Lekarza **Andrzeja Nazarkiewicza**

„Ocena wybranych inhibitorów w procesie tworzenia kamieni nerkowych u osób dorosłych w Północno-Wschodniej Polsce”

Kamienie w nerce/kach lub drogach moczowych (kamica nerkowa) są częstym problemem spotykanym u mieszkańców Polski. W ostatnich 30 latach zaobserwowano wzrost częstości zachorowania na kamice nerkowa o około 60-70%. Dotyczy to zwłaszcza krajów wysokorozwiniętych. Ocenia się, że 10-12% mężczyzn i 5% kobiet w wieku do 70 lat cierpi na kamice nerkową. Kamica nerkowa najczęściej pojawia się w wieku 30-50 lat. Występuje 3 razy częściej u mężczyzn. (jedynie kamica struwitowa występuje częściej u kobiet, a cystynowa z taką samą częstością). Częstość występowania tego schorzenia zależy między innymi od rasy, płci, czynników genetycznych klimatu, nasłonecznienia i ilości spożywanych napojów. Ponadto, jego częstość wzrasta wraz z wiekiem.

Przyczyny powstawania złożeń są bardzo różne, gdyż ten sam kamień może powstać z różnych powodów. Wydaje się też iż w różnych regionach Polski mogą występować różne czynniki sprzyjające powstaniu kamieni nerkowych.

Celem pracy doktoranta była:

- Ocena wybranych inhibitorów w procesie tworzenia kamieni nerkowych u osób dorosłych w Polsce Północno-Wschodniej

Jest to cel warty podjętych badań, potencjalnie mogące mieć istotne znaczenie kliniczne.

Przedstawiona do oceny praca ma dość typowy układ tak przygotowanej pracy doktorskiej. Liczy 82 strony, 38 tabel i 7 rycin i wykresów, doktorant cytuje 94 pozycje piśmiennictwa z ostatnich lat dotyczącego badanego zagadnienia.

Praca jest zaplanowana i przeprowadzona prawidłowo.

We wstępie doktorant dokładnie omawia czynniki mogące wpływać na powstanie kamieni w drogach moczowych. Materiał i metoda badań przedstawione zostały dokładnie, przejrzystie i pozwalają na powtórzenie badań. W sposób czytelny przedstawiono kryteria włączenia pacjentów do badania zarówno osób chorych jak i z grupy kontrolnej. Wyniki przedstawione obszernie w bardzo wielu tabelach. Pracę kończy dyskusja na zakończenie której autor podsumowuje uzyskane wyniki badań w formie 4 wniosków odpowiadających celowi rozprawy doktorskiej.

Doktorant wykonała badania u 105 kobiet i 123 mężczyzn leczonych w Oddziale Urologii Wojewódzkiego Szpitalu Specjalistycznym u których wykonano zabieg usunięcia kamienia z dróg moczowych. Pacjenci ci po zakończeniu leczenia zabiegowego zgłosili się po miesiącu na badania kontrole które wskazywały na całkowite wygojenie układu moczowego i wtedy zostali włączeni do badania. Równocześnie do badania włączono grupę kontrolną, która żyła w takich samych warunkach bytowych jak pacjenci ale nie mieli kamicy nerkowej. Byli to małżonkowie lub najbliżsi krewni. Grupa kontrolna liczyła 98 kobiet i 111 mężczyzn. U wszystkich badanych osób zarówno z kamicią jak z grupy kontrolnej wykonano podstawowe badania, zebrano wywiad i wykonano badania wydalania dobowego wydalania substancji podstawowych inhibitorów tworzenia się kamieni takich jak cytryniany i magnez. Wszystkie osoby zamieszkiwały teren Polski Północno- Wschodniej.

W uzyskanym wynikach doktorant wykazał, iż w badanej grupie :

- Istotnymi inhibitorami litogenezy było wydalanie z moczem magnezu, cytrynianów, kreatyniny oraz osmolarność i pH moczu
- Najsilniejszym inhibitorem kamicy nerkowej jest wydalanie magnezu
- Nie wykazano zależności między wiekiem badanych a oznaczonymi wartościami badanych inhibitorów

- Kobiety wydalają mniej magnezu w porównaniu do mężczyzn zarówno w grupie z kamica jak i w kontrolnej
- W modelach statystycznych w oszacowaniu ryzyka kamicy u badanej osoby wyższość modelu drzewa decyzyjnego w porównaniu z metodą wieloczynnikowej regresji

Uwagi recenzenta:

- Oceniana rozprawa doktorska nie budzi zastrzeżeń merytorycznych, a wymienione poniżej uwagi mają przede wszystkim charakter korektorski lub redakcyjny.
- Brak mi jaki rodzaj kamieni był u osób po usunięciu zabiegowym kamienia-brak składu.
- Dobrze byłoby przed metodami wyróżnić rozdział czy też podrozdział cel pracy
- W dyskusji brakuje mi porównania uzyskanych wyników, do jeśli by były, innych regionów Polski
- Wniosek trzeci wydaje mi się za mało konkretny – należałoby raczej napisać, która płeć różniła się w badaniach inhibitorów krystalizacji (chyba chodzi o magnez)
- W piśmiennictwie autor powinien zachować jednolity charakter – w niektórych podaje nie tak jak zwykle najpierw rok a tom np. pozycja 5, 11, 40 a w pozycji 33 i 37 brak numeru tomu

Pomimo tych nielicznych uwag należy podkreślić rzetelność jej wykonania, umiejętność skonfrontowania własnych wyników z danymi literaturowymi oraz potencjalne możliwości wykorzystania uzyskanych wyników w praktyce klinicznej. Wyniki zachęcają to dalszych badań i powiększania liczby pacjentów poddanych badaniu i rozszerzeniu na inne jeszcze czynniki mogące odgrywać rolę w tworzeniu się kamieni nerkowych. Na podkreślenie zasługuje, iż doktorant jest świadom wielu ograniczeń swojej pracy.

Rozprawa lekarza Andrzeja Nazarkiewicza stanowi dalszy drobny wkład do poznania przyczyn kamieni nerkowych w Polsce.

Rozprawa doktorska lekarza Andrzej Nazarkiewicza spełnia warunki określone w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 poz. 1789 z późniejszymi zmianami) w związku z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669 z późn. zm.)”

Dlatego wnoszę do Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku o dopuszczenie lekarza Andrzeja Nazarkiewicza do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

2 Wybranami nacelnik
KIEROWNIK
Klinika Nefrologii, Dializoterapii
i Chorób Wewnętrznych
Centralny Szpital Kliniczny UCK WUM
prof. dr hab. n. med. Jolanta Małyszko